

Veterinarski nasveti za december

Besedilo: mag. Lidija Matavž, dr. vet. med., VF - NVI, OE Murska Sobota

Bliža se konec leta, vsi čebelarji pa imamo le eno željo – preživi naj čim več čebel in čim manj varoj. Sicer pa naša opravila v čebelnjaku še niso končana. Zdaj, ko v panju ni pokrite zalege, je najboljši čas, da kolikor je mogoče zmanjšamo število varoj, ki so še ostale na čebelah.

Pozno jeseni oziroma pozimi sta za zatiranje varoj primerna oksalna kislina in Perizin. Tako raztopino prvega kot drugega sredstva kapamo po čebelah. Vedno si pripravimo svežo raztopino ter jo pred uporabo segrejemo na 30 do 35 °C. Med zasedene ulice jo pokapamo natančno po 5 ml, kot je predpisano v navodilih za uporabo.

Tudi med zimskim zatiranjem varoj mora čebelar ugotavljati število odpadlih varoj na testnih vložkih. Odpad varoj si zapiše v Dnevnik veterinarskih posegov (DVP). Če čebelar ugotovi, da je v obdobju od enega do treh tednov po uporabi zdravila pri posameznih čebeljih družinah odpadlo več kot 100 varoj, **priporočamo**, da o tem obvesti veterinarja Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI). Če pa čebelar ugotovi, da je odpadlo 500 ali več varoj, o tem **mora** obvestiti veterinarja NVI.

Pri vodenju evidence o odpadu varoj naj čebelarju svetuje preglednik, ta pa naj pri tem upošteva navodilo veterinarja NVI. Pregledniki svetujejo čebelarjem glede pravilne uporabe testnih vložkov in ugotavljanja števila varoj pri čebeljih družinah, jim pomagajo pri štetju varoj in tudi pri vodenju evidence o odpadu varoj v DVP.

Zaradi boljšega pregleda nad stanjem čebeljih družin glede varoze in glede načina zdravljenja je priporočljivo, da imetnik čebel podatke o izvedenem zatiranju in ugotovljenem odpadu varoj vpiše tudi v tabelo Evidenca o odpadu – Priloga 6 in jo do 1. februarja 2010 posreduje veterinarju NVI.

Jesensko-zimsko zatiranje varoj je zelo pomembno za preživetje in razvoj čebeljih družin v prihodnjem letu. Če bo čez zimo na čebelah ostalo preveliko število varoj, bodo zimske varoje spomladi v povečanem obsegu prešle v zalego in se tam hitro razmnožile. Razvoj družin bo slabši, poleti bomo imeli težave zaradi hude okužbo z varozo in v najslabšem primeru bomo jeseni pričali odmiranju družin. ■

Vir: Operativni program zatiranja varoj za leto 2009, Nacionalni veterinarski inštitut VF Univerze v Ljubljani.

ZGODOVINA SLOVENSKEGA ČEBELARSTVA

Pollmannove knjige na policah Čebelarске knjižnice

Besedilo in foto: **prof. dr. Andrej Šalehar**, zaslužni profesor, in **Anton Tomec**

Čebelarška knjižnica Janeza Goličnika po letu dni od odprtja postopno dobiva svojo končno podobo. Odkriva nam svoja bogastva, med katerimi so prave knjižne redkosti in dragocenosti. Med te štejemo tudi štiri knjige, ki jih je v drugi polovici 19. stoletja napisal docent za čebelarstvo na univerzi v Bonnu **dr. August Pollmann**. Za slovensko čebelarstvo so izjemnega pomena, saj je v njih opisana kranjska čebela. Naj na kratko predstavimo knjige in njihovo vsebino, povezano s kranjsko čebelo:

1. Die Honigbiene und ihre Zucht

Medonosna čebela in njena reja. Berlin 1875,

229 strani. Na straneh 112–114 najdemo v poglavju »Različne pasme čebel« tudi opis kranjske čebele, ki jo poimenuje »Die kraner Biene«, *Apis mellifica carnica*.

3. Die Krainer Biene, apis mellifica carnica, ist von derselben Größe wie die deutsche und italienische, und unterscheidet sich hinsichtlich ihrer Farbe dadurch, daß ihre Hinterleibs-Ringe mit gelbweißlichen Härchen gerändert sind. Sie ist gutmütig und hat die Eigenthümlichkeit, sehr früh und viel zu schwärmen.

Opis kranjske čebele v Pollmannovi knjigi iz leta 1875

Prevod opisa kranjske čebele: Kranjska čebela, *Apis mellifica carnica*, je enake velikosti kot nemška in italijanska čebela, od njiju pa se razlikuje po svoji barvi, saj zadnje obročke pokrivajo rumenkasto bele dlačice. Je dobrodušna, njena posebnost je, da zgodaj in pogosto roji.

2. Werth der verschiedenen Bienenrassen und deren Varietäten, bestimt durch Urtheile namhafter Bienezüchter

Vrednost različnih čebeljih pasem in njihovih različic, določena po presoji uglednih čebelarjev. Berlin in Lepizig 1879, 70 strani. Na straneh 45–50 je poglavje »Kranjska čebela«, v katerem so opisi kranjice, kot so jih v svojih knjigah zapisali: Berlepsch (1869), Dathe (1876), Dzierzon (1878), Rothe (1875), Pollmann (1875 – dopolnjen opis) in Rothschild (1857 in v dopisovanjih z dr. Pollman-

nom). Na splošno vsi poudarjajo dobre lastnosti kranjske čebele.

3. Werth der verschiedenen Bienenrassen und deren Varietäten, bestimt durch Urtheile namhafter Bienezüchter

Vrednost različnih čebeljih pasem in njihovih različic po presoji uglednih čebelarjev. 2. izdaja. Lepizig 1889, 100 strani. Opis kranjske čebele je enak kot v prvi knjigi iz leta 1879.

4. Wörterbuch für Bienezüchter und Bienenfreunde

Slovar za čebelarje in prijatelje čebel. Weinheim 1885, 224 strani.

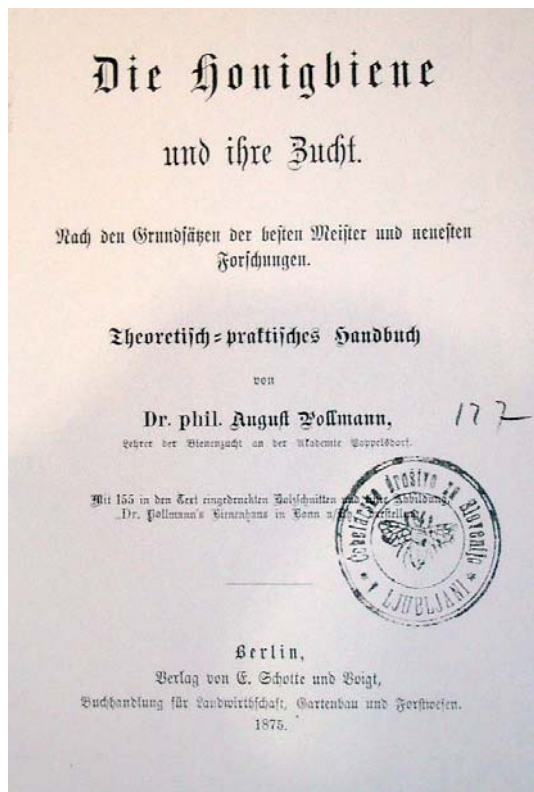
Pollmann je kranjsko čebelo kot *Apis mellifica carnica* poimenoval že leta 1875.

Najbolj znana je druga knjiga, ki jo navajajo vsi pisci zgodovine in znanstvenega poimenovanja kranjske čebele. Že bežen pregled knjig pa je odkril, da jo je Pollmann kot *Apis mellifica carnica* poimenoval že leta 1875.

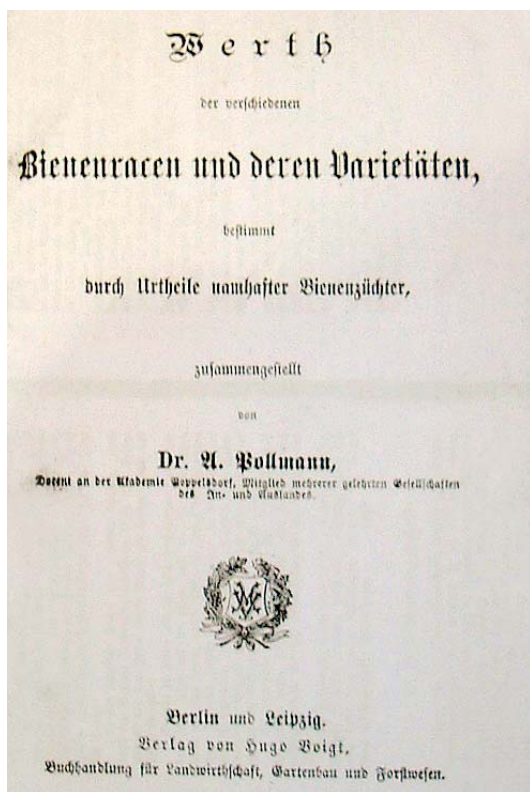
Po svetovnih elektronskih knjižnih katalogih smo tudi raziskali, koliko Pollmannovih knjig – poleg Če-

Die kranjsche Biene	von von Berlepsch	Seite 45
„	„ G. Dathe	45
„	„ Dr. Dzierzon	46
„	„ F. D. Rothe	46
„	„ Dr. Pollmann	47
„	„ Baron v. Rothschild	48
Die Eigenschaften, welche der kranjer Biene bei legt werden, sind folgende:		49
Die kranjsche oder carnische Biene	von von Berlepsch	51

Kazalo – kranjska čebela v Pollmannovi knjigi iz leta 1879

Naslovnica Pollmanove knjige iz leta 1875

Naslovnica Pollmanove knjige iz leta 1879

belarske knjižnice Janeza Goličnika – še hranijo v knjižnicah po svetu. Doslej smo ugotovili, da:

- prvo knjigo iz leta 1875 hranijo v sedmih knjižnicah,
- drugo knjigo iz leta 1879 v treh knjižnicah,
- tretjo knjiga iz leta 1889 v petih knjižnicah,
- četrto knjigo iz leta 1885 pa v osmih knjižnicah.

Za nobeno knjižnico pa nismo ugotovili, da bi imela vse štiri Pollmannove knjige. To samo še dodatno potrjuje, kako veliko redkost in dragocenost hrani naša Čebelarstva knjižnica.

Čebelarstva knjižnica Janeza Goličnika nas tako tudi s Pollmannovimi knjigami spodbuja in vabi, da jo obiščemo. ■

Čebelarstva knjižnica »Janeza Goličnika« po prvem letu delovanja

Oktober lani smo slovenski čebelarji v Čebelarstvu centru Slovenije po dolgih letih dobili sodobno čebelarstvo knjižnico, ki smo jo poimenovali po Janezu Goličniku, prvem prevajalcu Janševega »Popolnega nauka za vse čebelarje« v naš jezik. Knjižnica je moderno opremljena, knjižna gradiva so urejena po bibliotekarskih pravilih ter vnesena na medmrežje »COBISS«, na voljo je tudi oprema za zvočne in slikovne predstavitve.

Letos smo nadaljevali razvrščanje in bibliotekarsko obdelavo knjižnih gradiv, zvezali vse domače in tuje revije, ki so na voljo, ter dokupili aktualno tujo čebelarstvo literaturo, tako da je knjižnica zdaj že skoraj povsem urejena. V njej je uporabnikom na voljo več kot 3500 naslovov, med njimi tudi nekaj pravih redkosti. Ob tem se moramo s hvaležnostjo spomniti na tiste čebelarje, ki so Čebelarstvu zvezi Slovenije v minulih letih odstopili svoje čebelarstvo knjige, tako da smo zdaj lahko ponosni na zbirko knjig, ki jih hrani naša knjižnica.

Pri Čebelarstvu zvezi Slovenije hranimo tudi večje število različnih nevezanih odvečnih letnikov Slovenskega čebelarja, zato jih bomo brezplačno ponudili našim čebelarjem, ki si želijo dopolniti svoje zbirke.

Našo knjižnico je letos obiskal predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk, v njej smo pripravili več novinarskih konferenc in delovnih srečanj, z delovanjem knjižnice so se želeli seznaniti različni mediji, obiskalo pa jo je tudi večje število šolskih skupin itd.

Knjižnico ste pogosto obiskovali tudi čebelarji, saj je v največji meri namenjena prav vam. Največkrat ste iskali podatke o delovanju čebelarstva društev, ki so jih naši predniki tako vestno zapisovali in objavljali, posegali pa ste tudi po drugih čebelarstva knjigah.

Seveda z obiskom naše knjižnice še ne moremo biti zadovoljni, zato za prihodnje leto načrtujemo več tematskih večerov s čebelarstva vsebinami, v knjižnico želimo pritegniti tudi večje število ljudi, ki bodo v njej našli literaturo za študij, posebej pa vabimo vas čebelarje, da jo obiskujete še v večjem številu. Naša knjižnica je dostopna tudi na spletni strani COBISS. Čebelarstva knjižnica bo tako kot letos tudi v prihodnjem letu odprta vsak delovni četrtek od 13. do 17. ure.

Anton Tomec, tajnik ČZS

Darovalci literature

Čebelarstva knjižnica Janeza Goličnika tudi ob vaši pomoči stalno dopolnjuje svoj čebelarstva knjižni fond, ki so ga v preteklosti po večini zbrali prav čebelarji. Od septembra dalje so čebelarstvo literaturo v knjižni fond knjižnice prispevali:

- Čebelarstvo društvo Bled,
- Čebelarstvo društvo Anton Janša Breznica,
- g. Stane Sajevec, Piramida 1, 2000 Maribor,
- g. Feliks Justin, Šentvid pri Lukovici, Štajerska cesta 17, 1225 Lukovica,

- g. Franc Šivic, Ulica padlih borcev 31, 1000 Ljubljana,

Zahvaljujemo se vsem, ki ste na ta način prispevali k obogatitvi knjižnega fonda naše knjižnice, hkrati pa vas vabimo, da to storite tudi tisti, ki imate to možnost.

Čebelarstva knjižnica Janeza Goličnika na ČZS je odprta vsak (delovni) četrtek od 13. do 17. ure!

Dostop do knjižnice prek spleta:

<http://cobiss.izum.si/> > COBISS > specialne knjižnice, drugo > Čebelarstva zveza Slovenije, Lukovica